

De Wildenborcher

December 2016

Beste Buurtgenoten,

De Wildenborchse Vrouwenclub (WVC) vierde in oktober in de Kapel haar tweede lustrum. De bestuursleden hadden als verrassing voor de aanwezigen een 'verjaardagsfeestje' georganiseerd. Er is weer een mooi jaarprogramma samengesteld met heel diverse inhoud. Doel van de avonden is vooral onderlinge ontmoeting en gezelligheid. De volksdansgroep: ook daar was het 'ontmoeting en gezelligheid' wat de leden naast het dansen wekelijks trok. Het ledenaantal werd echter steeds minder en er meldden zich geen jongeren aan. Bij de start van het nieuwe seizoen viel de beslissing: opheffen. Helaas.

De Wildenborcher: Al tien jaar zet Joke Wiltink zich, als coördinator, in voor ons buurtblad. Samen met Ben Godtschalk, ook vanaf het eerste uur betrokken, blikt ze terug en kijken ze naar de toekomst. 'Kunnen we nog tien jaar vooruit of.....?' Zonder voldoende input, ook van de jeugd en nieuwe buurtgenoten wordt dat wel moeilijk.

Lang geleden was bijna iedereen in de Wildenborch familie van elkaar; zo schrijft Gerda Rossel, die in de archieven terugzocht tot omstreeks 1850. Gerda schrijft over de bewonersgeschiedenis van het huis 'Waninkhof', waaruit Frieda en Harry te Lindert verhuisd zijn. Marianne bezocht hen op het nieuwe adres in Barchem voor een terugblik.

Diamant: Jaap en Gerrie van Amstel-Nijhof waren in augustus 60 jaar getrouwd. Hartelijk gefeliciteerd! We wensen jullie samen nog een gelukkige tijd in gezondheid toe.

Geboren: Lisa Berenpas, dochter van Matthijs Berenpas en Yvet Harperink. Ouders en grootouders, gefeliciteerd en veel geluk gewenst met jullie (klein)dochtertje.

Een overzicht van de verdere inhoud:

- Henk Winkels aan de Schoolhuisweg werd geïnterviewd door Lucie
- Berta Winkels woont nu een jaar in 't Talma in Laren, dochter Erna schrijft er over
- In 2017 is het 250 jaar geleden dat A.C.W. Staring werd geboren, Jennine en Evert-Kees geven een vooruitblik op de Wildenborchse plannen
- Op de Staringavonden zong het Vocaal Ensemble Lochem. Marianne ging langs
- Bertus Wiltink was 50 jaar tuingids bij de Staringavonden, Lucie sprak met hem
- Het herfst/winterrecept komt van 't Olthuys', van Gijs van den Biggelaar
- Verhuisd naar Tusselerhof in Lochem en De Lindenhof in Vorden, zie pagina 5
- Anja zorgde weer voor een werkje voor de kinderen
- Mette mailde 'Postvak In' door
- Landrot's verhaal gaat over Jaromir (n.a.v. Starings verhaal) en de Midwinterhoorn
- Van de ballonnen op het Oranjefeest kwam alleen Sander's kaartje terug.

Sinterklaas kwam ruim 70 jaar geleden het kasteel binnen op z'n paard, daarmee liet hij een blijvende herinnering achter. Bertus herinnerde zich deze gebeurtenis, Jennine zorgde voor de foto en Erik tekende. Kijk maar gauw op pagina 25.

De Kapelcommissie organiseert aan het begin van het nieuwe jaar de traditionele Nieuwjaarsvisite en voor de 26^e keer de Winterwandeling.

Hartelijk dank voor ieders bijdrage en we hopen elkaar in 2017 weer te ontmoeten.

Goede Kerstdagen en een heel Gelukkig Nieuwjaar!

De redactie,
Joke Wiltink, Marianne Been, Lucie Bartel, Reinier Klein Brinke.

De Wildenborchse Kapel

Redactiegegevens:

Onze telefoonnummers en e-mailadressen:

Joke Wiltink	(0575) 55 67 48
Reinier Klein Brinke	(0575) 55 65 12
Lucie Bartel	(0575) 55 65 33
Marianne Been	(0573) 25 20 01

wiltwess@hetnet.nl
reinierkleinbrinke@planet.nl
info@luciebartel.nl
marianne.been@kpnmail.nl

Inzenden copy vóór 20 januari 2017

Naar wiltwess@hetnet.nl

Schoolhuisweg 2

Bijdrage Wildenborcher:

Hebt u al gedacht aan uw vrijwillige bijdrage voor De Wildenborcher?

Iban: NL95RABO 0366412353 ten name van Kapel Wildenborch.

Op de nieuwjaarsvisite staat in de Kapel ook een doos waarin u uw vrijwillige bijdrage voor de Wildenborcher kunt deponeren.

Als u de Wildenborcher wilt ontvangen of als er bezorgproblemen zijn, meld dit dan bij één van de redactieleden. Wij geven het door aan Erik Ebbink, hij coördineert de bezorging.

Vooruitblik op de Wildenborchse plannen in 2017

Op 24 januari 2017 is het 250 jaar geleden dat Antoni Christiaan Wynand Staring op de Bringenborg in Gendringen werd geboren. Na zijn jeugd jaren in Gouderak en Gouda, zijn studies rechten aan de universiteit van Harderwijk en botanie aan de universiteit van Göttingen (Duitsland), vestigde hij zich in 1791 blijvend op de Wildenborch, waar hij in 1840 overleed.

Natuurlijk willen wij op de Wildenborch aandacht aan deze geboortedag schenken en zo zitten wij op een zaterdag in oktober bij elkaar in de bibliotheek om met een groepje, een zogenaamde 'denktank', te brainstormen over de invulling van dit 'Staring jaar'.

Het gezelschap bestaat uit: Reinier Klein Brinke (vertegenwoordiger van het buurtschap en de Wildenborchse Kapel); Irene Burger (van de Burgerij in Vorden); Peter Paap (docent Nederlands aan het Staringcollege in Lochem); Steven van Campen (schrijver, dichter, theatermaker) en Evert-Kees en Jennine, die uiteraard de Wildenborch vertegenwoordigen, de plek waar de festiviteiten o.a. zullen plaatsvinden. Het wordt een inspirerende bijeenkomst, waarin veel ideeën worden geopperd.

Een kleine bloemlezing:

- een theaterstuk: A.C.W. Staring - van toen naar de tijd van nu
- een puntdichtwedstrijd; Staring schreef zelf een flink aantal van deze gedichten, zoals *'de leraar in zijn wijsheid gist, de leerling in zijn waan beslist'*. Deze gedichten kunnen tijdens de Staringdagen bijvoorbeeld op verschillende plekken in de tuin worden voorgedragen.
- Schilders die vanuit diverse hoeken en in diverse stijlen de natuur/de tuin in beeld brengen.
- Uitvoering van de liederen van Staring, die in het familiearchief zijn bewaard.
- Kerkliederen (Pasen, Kerstmis bijv.) in de kerk van Vorden/Lochem. Dit dus niet op de Wildenborch, maar wel behorend bij het Staring jaar.
- Muziek: het A.C.W. Staring Blazersensemble; het Vocaal Ensemble uit Lochem; het Nederlands Jeugdorkest.
- Uitgave van een speciaal dichtbundeltje
- Een 'preuverieje' met wellicht gerechtjes uit de tijd van Staring, bedacht en klaargemaakt door verschillende restaurants in de regio.
- Muziek van leerlingen van het Staringcollege
- Rijtuigen

Het zijn allemaal nog 'losse flodders', die nadere uitwerking behoeven of weer kunnen afvallen. Er kunnen ook nog wel nieuwe ideeën ontstaan, misschien wel ingebracht door onze buurtgenoten? Zo je tips hebt.....meld ze dan bij ons of bij Reinier. Hoe meer jullie meedenken, hoe liever het ons is! Over een aantal weken komt de groep nogmaals bij elkaar en kan er nog van alles aan de lijst van ideeën worden toegevoegd.

Het programma is dus nog bij lange na niet zeker, de data van het evenement echter wèl: **zaterdag 27 en zondag 28 mei 2017**, in combinatie met onze Open Tuinendagen. Wellicht worden de dagen eraan voorafgaand, vrijdag 26 en/of donderdag 25 mei erbij getrokken, maar dat hangt van het samen te stellen programma af.

Naast het plan voor deze viering van de 250e geboortedag, zijn er nog andere initiatieven. Dit is ons tot nu toe bekend:

- Tijdens de Wildenborchse winterwandeling op zondag 8 januari is er aandacht voor de dichter Staring.
- De Staringavonden krijgen in 2017 (27 juli op 3 augustus) een bijzondere invulling vanwege het 250^e geboortjaar van A.C.W. Staring.
- Het Staringcollege heeft een prijsvraag onder de leerlingen uitgezet: 'verplaats je in de denk- en gedachtewereld van Staring en creëer een kunstwerk'. Deze prijsvraag wordt feestelijk afgesloten in het Almens kerkje op de geboortedag van Staring. Daarmee wordt het Staringjaar ingeluid.
- Het Staringmuseum STAAL in oprichting organiseert op dezelfde dag een concert in het Almens kerkje, dat wordt uitgevoerd door het A.C.W. Staring Blazersensemble.

Al met al zal er rond A.C.W. Staring in 2017 veel te beleven zijn. We hopen jullie daar tegen te komen, bij ons op de Wildenborch of op andere plekken waar evenementen plaatsvinden.

Evert-Kees en Jennine

Verhuisd naar Tusselerhof in Lochem

Gideon en Els du Marchie Sarvaas zijn om gezondheidsredenen verhuisd naar zorgcentrum Tusselerhof in Lochem. Totdat hun huis verkocht is zijn er hier in de Wildenborch tijdelijke bewoners.

Nieuw adres:

Dhr. en mevr. G. du Marchie Sarvaas
Tusselerhof
Tusseler 115
7241 KD Lochem

Verhuisd naar 'De Lindenhof' in Vorden

Mevrouw Hanna Klein Ikkink (Kapelweg 2) is verhuisd naar het verpleeghuis.

Ze is 98 jaar en maakte, tot begin november, dagelijks nog een ritje door het Bosket op haar scootmobiel. Vaak hoorden we haar zingend in de verte.

Adres: Mevr. H. Klein Ikkink
De Lindenhof,
afd. Knotlinde
Smidsstraat 52 F
7251 XS Vorden

We wensen allen een plezierige woonomgeving met liefdevolle zorg toe.

Bertus Wiltink: 50 jaar gids bij de Staringavonden

In de vorige Wildenborcher stond al een foto van Bertus op het moment dat hij een bord krijgt, dat Alma had gemaakt omdat hij voor het 50ste jaar een rondleiding gaf in de tuin van kasteel de Wildenborch, tijdens de Staringavonden.

Dat is toch weer een mooie aanleiding om eens terug te kijken, zodat die herinneringen bewaard blijven. Het is heerlijk warm weer en we zitten in de mooie tuin van Bertus en Joke.

De eerste vraag is natuurlijk; "hoe is het ooit begonnen?"

De eerste keer, in 1966, was waarschijnlijk dominee Kraaijenbrink de initiatiefnemer, samen met het VVV. Vorden wilde meer toeristen trekken en daar zou zo'n Staringavond aan bij kunnen dragen. Zij zijn naar 'oom' Dolf Staring gegaan met het idee om in de kapel een avond over A.C.W. Staring te organiseren. De dominee zou gedichten van Staring voordragen en daarvoor konden de bezoekers de tuin van de Wildenborch bekijken; dat was het idee. Dolf Staring vond het goed en hij zou de mensen ontvangen. Op de eerste avond deed hij de deur van het kasteel open en schrok zich een hoedje. Er stonden zeker 150 mensen en daar had hij niet op gerekend. "Doe jij de poort even open, Bertus" zei hij en iedereen liep achter hem aan naar de tuin. Omdat er zoveel mensen waren, konden ze niet zomaar door de tuin lopen, dus werd het een rondleiding waarbij Bertus vertelde wat hij toen wist, ook om iedereen bij elkaar te houden. "Ik liep dus voorop, zo is het begonnen", zegt Bertus, die de tuin goed kende omdat hij er al jaren kwam. Hij liep er al met zijn vader, die voor de oorlog ook tuinman was op de Wildenborch; ze kenden de familie goed. Op het moment van de eerste Staringavond was Bertus er net in dienst als tuinman. Hij was weer thuis, aan de Schoolhuisweg dus, om de boerderij over te nemen. Zijn hoofdtaak was de boerderij; koeien melken, hooien, alles wat er toen bij kwam kijken. Dus om 5 uur op, koeien melken en andere werkzaamheden en dan (twee dagen per week) naar het kasteel. Daar was hij om 8.00 uur en in die tijd was het van oktober tot februari vooral heggen snoeien. Alles ging nog met de hand. Gras maaien, kantjes knippen en heggen en berceau snoeien, dat was vooral zijn taak. Tot aan de Staringavonden kwam er bijna niemand de tuin bezichtigen. De Staringavonden werden een ijkpunt waar de tuinlieden naar toe werkten (Gerhard Meulenbrugge en daarna Joop Bosveld waren de collega's); alles moest er perfect uitzien; ineens keek iedereen naar de tuin! Bertus is zich ook steeds meer gaan verdiepen in het kasteel, de geschiedenis, de tuin, alle bomen die er staan, de beelden; maar daarover straks meer.

De Staringavonden verlopen eigenlijk nog steeds hetzelfde als die eerste keer; rondleiding door de tuin, gedichten voordragen van Staring en koffie en koek van Oplaat. Die koek komt nu van Dick ten Broeke en naast het voordragen van de gedichten wordt er steeds meer verteld over andere taken van de dichter. In het begin deed hij de rondleidingen min of meer uit zichzelf; later hebben ze hem ieder jaar daarvoor gevraagd. Met de organisatie van de Staringavondendieper had hij verder geen bemoeienis. Bertus loopt nog altijd mee, samen met Frieda te Lindert. Maar Bart en Alma van der Schoot verzorgen de rondleidingen en die doen dat prima!

En wat komt er dan zo aan de orde tijdens zo'n rondleiding?

Teveel om op te noemen natuurlijk, maar een leuk weetje is b.v. dat de bovenste tree van het trapje bij de varens een oude vensterbank is; van de oude burcht dus. Je moet erop geweest worden om het te zien. En de Libanonceder, zeker 250 jaar oud, zakt ieder jaar verder in de grond, maar blijft het gewoon doen. Toen de vader van de dichter Staring het kasteel kocht was het alleen een poortgebouw. Nu zit die oude poort uit ongeveer 1500 binnen in het huis.

Op de sokkel van de beeldjes in de bloementuin; een jongen en een meisje met de hoorn des overvloeds staat: Baron Bentinck 1666; Bertus heeft het beeld een keer opgetild om te kijken of er iets opstond; het komt waarschijnlijk van Schoon Heeten. En over bijna iedere boom kan hij een verhaal vertellen b.v. over de rode beuken op het landgoed, hoe komen die daar? En waarom zie je op landgoederen zoveel rode beuken? De echte oude beuken zijn nog uit de tijd van Napoleon. Zijn garde bestond uit jongens van goede komaf, jongens die bij de keizer in de buurt mochten komen. Zij zagen in Frankrijk en andere landen de rode beuk, die ze niet kenden. En deze landjonkers hebben stekken meegenomen en op hun landgoed geplant.

En je hebt dus 3 generaties Staring meegemaakt?

Ja, eerst dus "oom Dolf en tante Jet", zoals ze door iedereen genoemd werden. Zij woonden er tijdens de oorlog. Oom Dolf was bang dat de Duitsers het kasteel zouden bezetten en hij heeft ongeveer 30 wat oudere dames uit Den Haag met verpleegsters, uitgenodigd om daar te komen. Ze moesten evacueren en tante Jet kwam uit Den Haag, dus die kende veel mensen daar. Zo zat het kasteel vol. Bertus en zijn broers brachten iedere dag melk naar het kasteel voor al die mensen. Een ander verhaal van oom Dolf is dat hij alle flessen wijn uit zijn wijnkelder kapot heeft geslagen uit angst dat de Duitsers de wijn zouden ontdekken en opdrinken en dan in hun dronkenschap alles kapot zouden slaan! Oom Dolf en tante Jet hebben het huis ertegenover laten bouwen en gingen daar wonen toen Damiaan en Liesje, de ouders van Jennine, vanuit Aerdenhout naar hier kwamen. Deze verhuizing was vooral voor Liesje een hele overgang. (Altijd als ik, Lucie, door de tuin loop ga ik even kijken naar het bootje "Liesje", dat naast de Januskoppen ligt bij het bruggetje. Mijn oudste zusje heet ook Liesje en zo vaak hoor je die naam niet).

Sinds Jennine en Evert-Kees van der Plassche Staring op het kasteel wonen is er heel veel aangepakt. Jennine's vader had al een stichting opgericht om het landgoed in stand te kunnen houden. Nu werden b.v. de grachten uitgebaggerd, dat was in geen jaren gebeurd. Bertus kon vertellen dat er mogelijk wapens in de gracht lagen. Hij herinnert zich dat aan het einde van de oorlog Duitsers al hun wapentuig in de gracht hebben gegooid, toen ze Canadezen tegenkwamen in de bocht bij de dikke beuk. De baggeraars hebben alles met een sonarboot nagekeken maar het lag er niet meer. Kort voordat Evert-Kees en Jennine er gingen wonen is Bart tuinbaas geworden. Hij kwam met heel goede ideeën en mocht die uitvoeren. Bertus is er heel enthousiast over, maar zegt er wel bij dat dat in zijn tijd nooit had gekund; daar was toen het gereedschap niet voor aanwezig, alles moest met de hand. Er zijn Open Tuindagen, daar kom je zoveel enthousiaste mensen tegen en dat is weer heel inspirerend. Dit jaar is het Bosket er bij gekocht en dat maakt de tuin af, dat hoort er echt bij. Hij kent dat gebied ook op zijn duimpje. In de oorlog zaten daar Joodse mensen ondergedoken in holen.

Kun je je voorstellen dat het al 50 jaar geleden is?

"Nee, de tijd vliegt door je vingers. En dat is maar goed ook want als je gaat zitten wachten tot het avond is, zou het niet goed zijn". Hij heeft altijd veel verantwoordelijkheid genomen; voor zijn familie, de boerderij, zijn omgeving en dat hoort ook zo, zegt hij. Hij zat in het schoolbestuur, bestuur van de zangvereniging, boerenorganisatie; "niks bijzonders hoor, gewoon op je eigen gebied". " Er werd je niks gevraagd in die tijd, ik moest de boerderij gewoon ineens overnemen nadat m'n vader plotseling stierf en deed dat, met alles wat daarbij hoorde." En overal leer je wat, ontmoet je mensen, het hoeft allemaal niet zo groot. Hij verdiept zich in veel onderwerpen en door het contact met de familie Staring heeft hij interesse gekregen in de wereld van de landgoederen, daar heeft hij veel over gelezen: de gedichten en het leven van Staring, het gebouw, de tuinen. Hij heeft veel boeken over allerlei onderwerpen. Ook het boekje uit 1907 met daarin alle percelen van de Wildenborch, die toen verkocht werden.

Tegenwoordig werkt hij veel in eigen tuin; dat was vroeger niet voor te stellen, daar was helemaal geen tijd voor. En de rondleidingen blijft hij doen zolang hij het kan.

Tompoes van paddenstoelen

vegetarisch voorgerecht voor 4 personen

Een voorgerecht dat echt past in dit seizoen de herfst en de komende winter. Ik maak het nu geregeld voor mijn gasten. Je kan het ook prima een dag eerder maken en dan gewoon opwarmen. Minder tijd? Gebruik dan kant en klare pasteibakjes. Maar het kan natuurlijk ook lekker als een vegetarisch hoofdgerecht dienen bijv. met puree, rode kool en/ of spuitjes. Dan wel voor 2 personen. De volgende dag nog wat over? Ook niet te versmaden bij een boterham...

Klassiek paddenstoelenragout in een eigentijds sesam-bladerdeegjasje.

- 4 plakjes bevroren bladerdeeg
- bakpapier
- 1 ei, losgeklopt
- 1 eetlepel sesamzaadjes
- 75 g roomboter
- 1 ui, fijngesnipperd
- 50 g bloem
- 500 ml paddenstoelenbouillon (van tablet)
- 400 g paddenstoelenmelange
- 1 eetlepel tijmblaadjes

Voorbereiden:

Ontdooi de plakjes bladerdeeg zo'n 10 minuten. Snij ze door zodat je al de vorm, rechthoek, van een tompouce hebt. Verwarm de oven voor op 200 °C. Leg het bakpapier op een bakplaat en leg er vervolgens de door gesneden plakje op. Bestrijk vier van de 8 plakjes met het ei en strooi over deze de sesamzaadjes. Schuif de bakplaat in de oven en bak de plakjes in ca. 15 minuten goudbruin en krokant. Laat de plakjes op een rooster afkoelen en bewaar ze tot gebruik in een trommel. Maak de paddenstoelen zo nodig droog schoon en snij grotere exemplaren wat kleiner in plakjes.

Bereiden:

Smelt in een ruime koekenpan 50 gr boter en fruit de ui hierin ca. 3 minuten. Roer de bloem erdoor en fruit deze ca. 3 minuten op een laag vuurtje mee. Voeg de helft van de bouillon toe en breng alles aan de kook. Roer nu alles tot een gladde saus. Voeg de rest van de bouillon toe, breng dit weer aan de kook en roer alles weer tot een gladde saus. Laat de saus ca. 15 minuten heel zachtjes koken. Roer de saus regelmatig goed door.

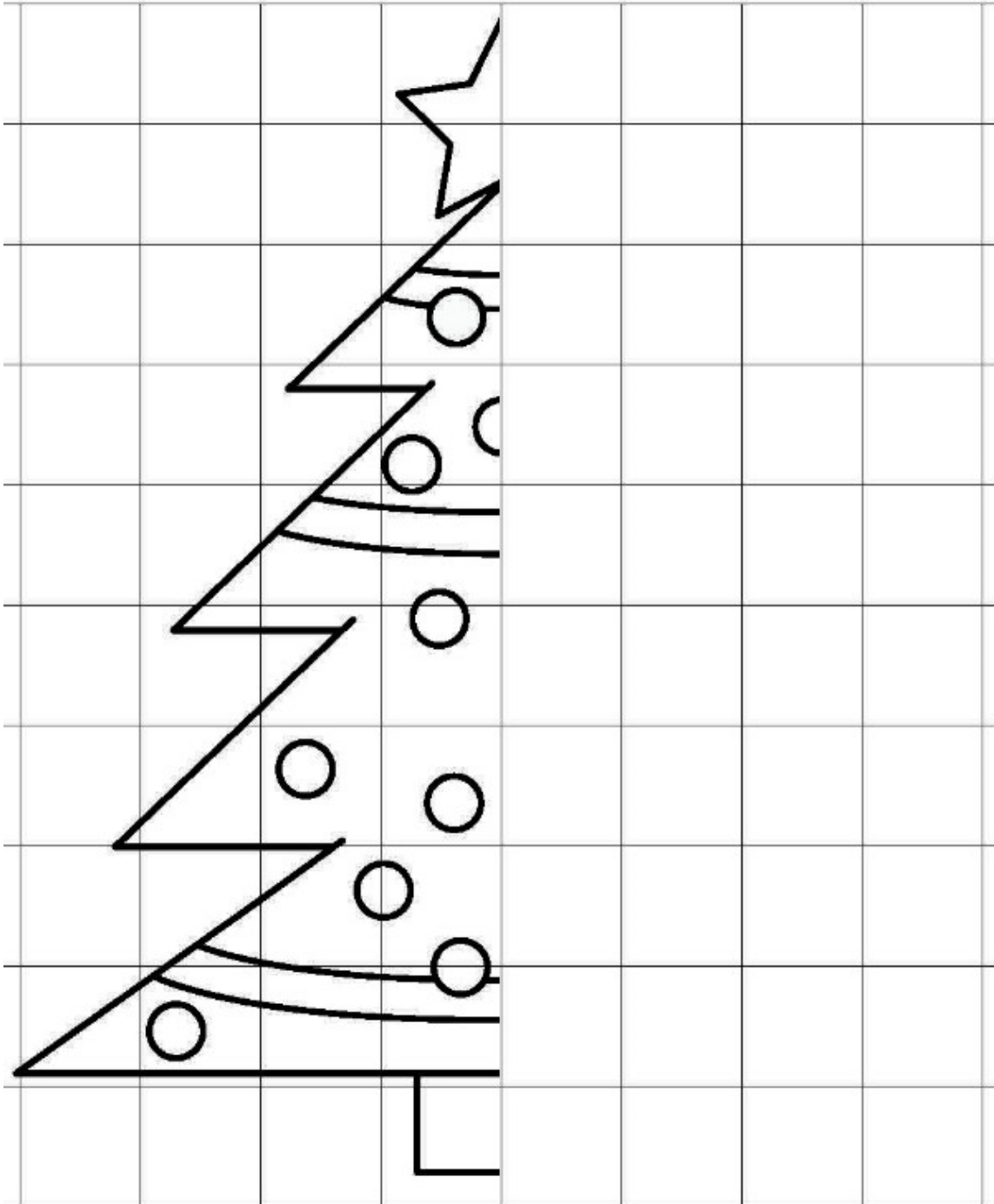
Verhit intussen in een hapjespan de resterende 25 g boter en bak de paddenstoelen op middelhoog vuur goudbruin. Voeg de tijm en naar smaak zout en peper toe. Roer de paddenstoelen door de ragout en verwarm het geheel zachtjes nog 1 minuut.

Leg op 4 borden de plakjes zonder sesam en kijk of ze niet te bol staan. Duw het bladerdeeg anders een beetje in dan krijg je een soort bakje. schep hierop een beetje ragout. Verdeel de ragout verder. Wanneer genoeg leg dan de vier plakjes mét de sesamzaadjes als laatste er op en de tompouce is compleet. Garneer eventueel het bord nog met bijv. een beetje veldsla. Serveer de borden direct.

Smakelijk eten!

Gijs van den Biggelaar

Kinderpagina

Deze kerstboom is maar half, je mag de rest erbij tekenen.
Tip: gebruik de hokjes en maak de rechterkant net als links.

Vocaal Ensemble Lochem

Een gelegenhedsgroep van Het Vocaal Ensemble Lochem trad op tijdens de Staringavonden op 28 juli en 4 augustus 2016. Ik sprak met Janneke Molenaar (alt) en Gerard Smit (bas).

Het V.E.L. telt ongeveer 30 leden en bestaat al sinds 1974. Noam Shalgi heeft gevraagd of zij tijdens de Staringavonden wilden zingen.

Ja zeggen op zo'n uitnodiging is één ding, maar er ook vol voor gaan is de volgende stap. Daarvoor moest eerst de groep gevormd worden: dat waren 2 sopranen, 2 alten, 1 tenor en 2 bassen. De liederen moesten ingestudeerd worden, omdat de liederen die Staring gecomponeerd heeft niet tot het normale repertoire behoren.

Ook het a capella zingen is een uitdaging. Hoe gaan we de groep tot een eenheid smeden? Al oefenend in diverse omstandigheden, binnenshuis, buiten in het bos, was al snel duidelijk dat het beste resultaat bereikt wordt als de stemmen door elkaar staan, dus niet de alten bij de alten, enzovoort. Als je niet naast je stemgenoot staat, ga je veel beter naar elkaar luisteren en ga je ook minder hard zingen, wat de klank enorm ten goede komt. In die opstelling werden de gasten op de avond ontvangen met het lied "Sikkels klinken, sikkels blinken" vóór het kasteel. Het geluid buiten draagt heel mooi waardoor de koorleden zelf ook een heel goed gevoel hebben van hun bijdrage aan de Staringavonden. Het zingen onder de Libanon ceder, staat nog op het verlanglijstje, omdat dan ook het decor een extra sprookjesachtig accent geeft. Die wens blijft dus nog een poosje on vervuld.

Het volledige koor is overigens heel erg druk bezig met het oefenen voor de Johannes Passion, die tijdens de passieweek van 2017 op 2 april in de Grote Kerk in Lochem zal worden uitgevoerd. Bij die uitvoering wordt het koor begeleid door een select deel van het Nationaal Symfonisch Kamerorkest.

Het zingen in de Grote Kerk is een grote beloning voor het koor, waar alle leden heel erg naar uitkijken. De kerk heeft een prachtige akoestiek en Gerard omschreef dit als volgt: De kerk is vergevingsgezind naar de koor- en orkestleden mits de dirigent het goede tempo hanteert en een foutje verdwijnt vaak in de akoestiek.

Ik zou zeggen noteer alvast in de agenda de 2^e april 2017 om 15.00 uur: Johannes Passion in de Grote Kerk. Tenslotte schertst Gerard Smit nog: een hele passie voor half geld. (als je het vergelijkt met de prijs van een kaartje voor de Matthäus Passion in Lochem).

Marianne Been
foto: Hendrik Jan Meulenbrugge

Gesprek met Henk Winkels

“Een leven aan de Schoolhuisweg”, zo noem ik dit verhaal bedacht ik op de fiets.

Henk en zijn vrouw hebben altijd in de Wildenborch gewoond, sterker nog Henk heeft altijd op dezelfde plek gewoond.

Alleen is hij vier keer van adres veranderd, Klein Dochteren, Lochem/post Vorden, Vordensebinnenweg, en het laatste adres is dus de Schoolhuisweg. Zijn moeder is geboren op het Schoolhuis, toen is ze verhuisd naar de Vordense Binnenweg en na haar trouwen kwam ze weer op de Schoolhuisweg terecht, een mooie driehoek.

Zijn vader is in Ruurlo geboren in 1904 en is in 1921 naar Vorden verhuisd. Henk is van 1941 “een goed jaar” zegt hij. Johan Pardijs, Joop en Jannie Reintjes, Gerrit Kruiselbrink, allemaal van 1941. Behalve Joop Reintjes en Gerrit Kruiselbrink gingen ze naar de Prinses Julianaschool.

Hoe het allemaal begon...

De grootvader van Henk heeft in 1921 het land gekocht van de heer Cornelissen. Dat was toen 1½ ha. Later heeft hij er nog 1½ ha bijgekocht van Meulenbrugge en nog weer later heeft Henk 1½ ha van Meulenbrugge gekocht, dus toen had hij genoeg land voor hun koeien. Hij had 34 stuks melkvee en daarnaast jongvee, dus hij had land nodig voor hooi en gras. Hij had roodbont gekruist met Holsteiner en later ook zwartbontvee. Hij fokte zelf en ook via K.I. En hij kocht nieuw melkvee via Joop Reintjes.

In het begin waren er nog houtwallen lang de Schoolhuisweg. De sloot aan de ene kant van de wal was Vorden en aan de andere kant was Lochem. Zijn moeder heeft altijd meegewerkt op de boerderij; zij was een Meulenbrugge, van de Vordense Binnenweg. Zijn vader is nooit boer geweest, hij was metselaar. Henk heeft nog een oudere broer, die ook metselaar geworden is bij Bargeman, dus ook geen boer. Henk heeft het overgenomen en werkte al vanaf zijn 11^e mee op de boerderij.

Hij heeft van alles gedaan; altijd meegewerkt op de boerderij maar ook twee dagen in de week bij NCZ, de melkfabriek en toen hij daar ontslagen werd kon hij twee dagen per week op het Pinetum werken. Dat heeft hij 24 jaar gedaan; naast de boerderij. In het begin hadden ze 180 tot 200 mestvarkens, naast de melkkoeien. Nog eerder hadden ze hun eigen graan; vroeger waren alle boerderijen gemengd bedrijf. Je verbouwde wat je nodig had voor je vee en alles ging nog met de hand. Hij vertelt dat hij toen hij 14 jaar oud was in een seizoen 150 tot 160 vrachten haver geladen heeft; dat was ongeveer een maand werk. Later kwam de combine. Nu is het gewoon een hobbybedrijf.

Hoe is dat gegaan?

Henk is getrouwd met Berta in 1967 en toen hebben ze meteen de boerderij overgenomen. Zijn vader en moeder hebben altijd bij hun in gewoond en zijn moeder heeft lang meegeholpen. In 1969 is hun dochter Erna geboren. In 1992 werd zijn vrouw ziek; ze bleek het syndroom van Guillain Barré te hebben. Zijn vrouw is toen opgenomen in Apeldoorn en omdat zijn ouders bij hen woonden kon hij iedere avond naar haar toe. Ze is daar zeven maanden geweest en kwam thuis op krukken en met een rollator.

Ze kon toen nog op een krukje van alles doen in de tuin; dat deed ze heel graag. In 2002/3 hebben ze verbouwd zodat ze de slaapkamer beneden kregen aan de zonnige kant van het huis. Zijn ouders waren toen al naar een verzorgingshuis; zijn moeder werd 'wel erg vergeetachtig', zoals Henk het zei. In 2005 kreeg zijn vrouw een herseninfarct en was ze linkszijdig verlamd. Ze kon nog wel wat doen in de keuken met de rolstoel onder het aanrecht. Toen kreeg ze ook suikerziekte en moest Henk haar prikken geven. Op een gegeven moment kreeg ze het ook benauwd en toen zei de thuiszorg dat het niet meer ging. Zijn dochter en Henk wilden haar het liefst in Lochem hebben, maar dat liep allemaal zo moeilijk dat ze uiteindelijk in Laren terecht is gekomen, in 't Talma, en daar zijn ze nu erg blij mee. Een klein huis, met veel persoonlijke aandacht. Volgend jaar zijn Henk en Berta 50 jaar getrouwd. Henk heeft veel steun aan hun dochter Erna; ze woont op 't Medler met haar man en hun dochttertje. Maar hij heeft ook veel alleen moeten doen. Hij heeft zijn bedrijf gehad tot 2002; hij wilde stoppen in april, maar in februari brak er toen de mond- en klauwzeercrisis uit en mocht er geen koe meer van het bedrijf af. In september heeft hij toen de eerste 9 koeien verkocht. Met wat hij overhield kon hij niet meer genoeg melk produceren voor de melktank, dus moest hij de rest van de koeien droog zetten. (Dat vind ik altijd zulke rare verhalen; dat je door de techniek geregeerd wordt. Je hebt prima koeien, maar door het systeem kan je de melk niet meer kwijt, maar dat terzijde). Nu heeft hij alleen nog jongvee. Hij handelt in vee en doet dat met Joop Reintjes, al jaren "en dat gaat prima" zegt Henk.

Wat vindt Henk belangrijk, naast de boerderij?

Het buurtschap levendig houden, dat vindt hij heel belangrijk. Hij is opgegroeid in een tijd waarin iedereen elkaar hielp; met oogsten, kalveren, van alles. Dat is nu niet meer nodig, dus nu moet je andere dingen bedenken om elkaar te blijven zien en te weten wat er leeft in de gemeenschap. Bijvoorbeeld de Nieuwjaarsvisite vindt hij ieder jaar weer heel leuk; dan zie je iedereen en spreek je iedereen weer. Ook het verenigingsleven draagt bij aan de buurt; hij heeft 25 jaar in de Oranjecommissie gezeten en hij houdt van gezelligheid.

Henk, dank voor het gesprek en wensen je nog vele jaren in de Wildenborch!

Lucie Bartel

Ballonwedstrijd Oranjefeest Wildenborch

Voor het eerst hadden we dit jaar biologisch afbreekbare ballonnen op het Oranjefeest. Of het daar door komt of door iets anders?

Er is helaas maar een ballonkaartje teruggestuurd naar de Wildenborch. Deze is, na een vlucht van 59 kilometer, gevonden in Duitsland. Dit was het kaartje van de ballon van Sander Langwerden. Sander, hartelijk gefeliciteerd!

Hij heeft de prijs inmiddels in ontvangst genomen, heel veel plezier ermee.

Diamant:

Jaap en Gerrie Van Amstel-Nijhof, 60 jaar getrouwd

Ze trouwden op 24 augustus 1956 in Vorden, het gemeentehuis stond toen nog in het centrum van het dorp.

Dit jaar, ook op 24 augustus, hebben ze hun 60-jarige bruiloft in kleine kring gevierd met prachtig warm weer.

Jaap en Gerrie, namens de Wildenborch nog hartelijk gefeliciteerd!

Vanaf 2006 werkzaam voor de Wildenborcher

Deze zomer was het 10 jaar geleden dat ik (Joke Wiltink) me aanmeldde om af en toe iets te schrijven voor de Wildenborcher.

Na het inleveren van het eerste interview maakte ik zomaar deel uit van de redactie. De enige persoon die destijds ook al voor ons buurtblad schreef is Ben Godtschalk.

Tijd om samen eens terug te blikken en vooral vooruit te kijken.

Voor Ben begon het op de nieuwjaars-visite in de Kapel waar Gea van Dommelen een oproep deed. Niet Ben, maar z'n vrouw Marjo meldde zich aan om recepten in te sturen. Ben schreef er een verhaaltje omheen (Marjo overleed in 2010).

De verhalen over Ben's zeevaart-verleden komen nog steeds gemakkelijk uit z'n pen.

In 2009 (het jaar waarin Gea overleed) moesten we op zoek naar versterking om de Wildenborcher in de vaart te houden. Ben wilde niet in de redactie, wel schrijven.

Met hulp van Reinier konden we verder. Er kwamen nieuwe redactieleden en een aantal vaste schrijvers. Met elkaar maken we vier keer per jaar een mooi blad.

De ideeën en verhalen borrelen nog steeds op, maar kunnen we nog lang zo door?

De geschiedenisverhalen van hier raken op, en dan? Wat vinden de lezers? Leest men de Wildenborcher wel? Hebben de nieuwkomers er wat aan? En de jongeren? Hoe komt het dat nauwelijks actuele gebeurtenissen ingezonden worden? Er moet steeds vaker bij de vraag gemotiveerd worden. En nogal eens is het antwoord nee, of ja en vervolgens komt er niets.

Wat motiveert je?

Joke: Een positieve reactie op mijn vraag voor een interview of om iets te schrijven. En vooral ook de plezierige samenwerking met de schrijvers en fotografen.

Ben: Als ik weer een mooie Wildenborcher onder ogen krijg.

Stoppen of doorgaan?

Joke: Als de toegezegde copy er niet op de afgesproken datum is terwijl ik er tijd voor heb vrijgemaakt denk ik wel eens "waarom doe ik dit toch allemaal, ik stop ermee".

Maar als ik alles terugzie nadat Reinier een mooie volgorde heeft aangebracht, dan komt het enthousiasme weer terug en denk ik "doorgaan, we hebben met ons allen toch weer een mooie Wildenborcher gemaakt". In 2017 wil ik nog wel doorgaan.

Ben: Ik heb geen contract, maar teken toch weer voor een jaar.

Is er toekomst voor de Wildenborcher?

Ben: Zoals het nu gaat ebt het langzaam weg. Dus moeten we een andere koers varen.

Joke: Alleen als er jongeren zich willen inzetten, zij vormen de toekomst.

Laatste opmerking; kort, want we zouden maar één A-viertje vullen

Ben: "Kijk niet wat de Wildenborcher voor jou kan betekenen, maar wat jij kunt betekenen voor de Wildenborcher"

Joke: Ik heb een gedichtje (toch op de volgende bladzij) over teamwork.

Laten we de Wildenborcher met ons allen inhoud geven, oud en jong.

Oproep aan iedereen: draag eens een idee aan voor 2017.

Teamwork

Er waren eens drie mensen.
Ze heetten "Iedereen",
"Iemand" en "Niemand".
Op een dag moest er een
belangrijke opdracht worden
vervuld en Iedereen werd
gevraagd dit te doen.

Iedereen was er zeker van
dat Iemand het zou doen.
Iedereen kon het, maar
Niemand deed het.

Hierdoor werd Iemand boos,
omdat het de taak van Iedereen was.
Iedereen dacht dat Iemand
het zou kunnen doen, maar
Niemand realiseerde zich dat
Iedereen het niet wilde doen.

Aan het eind beschuldigde
Iedereen Iemand toen Niemand
deed wat Iedereen had kunnen doen.

Foto uit de oude doos

Onderstaande foto, gemaakt rond 1930, werd ingestuurd door Martin Arfman, zijn moeder staat er op. Wie weet er meer namen?? Ook horen we graag waar en ter gelegenheid waarvan de foto is gemaakt. Mail uw reacties naar een van de redactieleden.

De Volksdansgroep in de Kapel is opgeheven

“Wat jammer, het was zo’n mooie gelegenheid om in beweging te blijven, dicht bij huis en je kwam er nog eens uit ....”, dat is de reactie van de leden van de volksdansgroep.

Al jarenlang liep het ledenaantal terug, en net na de zomervakantie meldden weer twee dames zich af. Er bleven er nog zes over en met zo’n klein groepje kun je niet fijn dansen, aldus dansleidster Gerda Braakman.

Gerda vertelt: “we hadden zo’n fijne groep, iedereen vond het volksdansen leuk om te doen, maar ook de gezelligheid met elkaar en ....het was een bezigheid in eigen buurt (in de Kapel). Al jarenlang probeerden we er leden bij te krijgen, maar geen enkele oproep hielp.

De leden die we hadden waren heel trouw in het komen, de gemiddelde leeftijd was hoog en er kwam geen jonge aanwas bij. In september, bij de start van het nieuwe seizoen, daalde het aantal van acht naar zes. Tja, toen hadden we geen andere keus meer dan stoppen met onze volksdansgroep.”

“We zullen onze ontspannende,
gezellige
en
gezonde
bezigheid
op donderdagochtend
in de Kapel
gaan missen .....

De volksdansgroep had op 6 oktober een gezellige middag, dat was het afscheid als groep.

Geboren: Lisa Berenpas

Hier is ze dan eindelijk!

Na bijna 42 weken gezellig bij mama in de buik mocht papa haar op zondag 14 augustus ook lekker knuffelen.

Lisa Berenpas is de pasgeboren dochter van Matthijs Berenpas en Ivet Harperink (Mosselseweg 10).

Lisa is een kerngezonde flinke meid, geboren in het ziekenhuis in Zutphen.

Ze woog 3910 gram en was 51 cm lang.

Matthijs en Ivet genieten met volle teugen van hun kleine meid en kijken er naar uit wat de toekomst als gezin zal brengen.

Nieuwjaarsreceptie

Vrijdag 6 januari. Aanvang 20.00 uur in de Kapel

Het is een goede gewoonte om aan het begin van het nieuwe jaar, voor alle Wildenborchers en iedereen die zich daarbij betrokken voelt, een Nieuwjaarsreceptie te houden in de Kapel.

Een gezellige avond waar jong en oud, onder het genot van een drankje, de gelegenheid heeft elkaar het allerbeste te wensen. En de echte Wildenborchse knakworst is natuurlijk ook weer verkrijgbaar.

Diverse artiesten zullen hun opwachting maken. Vind je het leuk om ook het podium te betreden, meld je aan bij Reinier Klein Brinke, telefoon: (0575) 55 65 12 of e-mail: reinierkleinbrinke@planet.nl U / jij komt toch ook? Van harte welkom!

Winterwandeling

Zondag 8 januari. Starten tussen 11.00 en 13.00 uur bij de Kapel

Elk jaar wordt er een prachtige wandelroute uitgezet door Erik Ebbink en Noam Shalgi. Er kan gekozen worden uit een korte en een langere route. Onderweg zijn er hoornblazers en er is natuurlijk weer chocolademelk, glühwein en erwtensoep. Vorig jaar was er, vanwege het 25 jarig jubileum, bij terugkomst in de Kapel voor iedereen een warme hap. Hierop kregen we heel veel positieve reacties.

Ook dit jaar is er het broodje pulled pork voor de deelnemers bij terugkomst in de Kapel, nu ook voorzien van coleslaw. Natuurlijk wordt dit weer verzorgd door poelier "t Vöske"

En net als het glas glühwein of chocolademelk en de kop erwtensoep is ook het broodje pulled pork inbegrepen bij de prijs voor deelname.

Starten op 8 januari bij de Wildenborchse Kapel tussen 11.00 uur en 13.00 uur. Kosten voor deelname € 7,50 t/m 12 jaar € 4,-

Allemaal familie, of 't scheelde niet veel

Als het zo doorgaat dan zijn vier *Wildenborchers* per jaar niet genoeg om via deze weg nog even stil te staan bij de voorgeschiedenis van alle te verkopen of verkochte boerderijen in de buurt. Op zich is deze drukte op de Wildenborchse woningmarkt misschien niet zo belangrijk (afgezet tegen de paar honderdduizend huizen die ieder jaar in Nederland verkocht worden), maar het verandert wel iets aan het karakter van de buurtschap. Bij iedere bewonerswissel verdwijnt er nl. weer een element uit de oorspronkelijke gemeenschap, die voorheen van familiebanden aan elkaar hing.

Hoe nauw die banden waren blijkt b.v. uit de geschiedenis van de onlangs door Harry en Frieda te Lindert-Braakhekke verkochte *Waninkhof*¹. Zoals wel meer "plaatsjes" die eens gesticht zijn op markegronden is ook deze boerderij vermoedelijk begonnen als het spreekwoordelijke hutje op de heide. Voor dit begin moeten we terug naar 1850, toen klompenmaker Jan Hendrik Voskamp² een huisje bouwde op de *Waninkhorst*, een stuk grond dat bij de verdeling van de markegronden was toegefallen aan A.C.W. Staring.

Bij dezelfde verdeling was het perceel ernaast in 1831 in handen gekomen van Voskamp's aangetrouwde neef Hendrik Eggink³, tuinman van het Medler. De gemeentelijke huisnummering begint hier in 1853, als de pasgetrouwde Garrit Jan Braakhekke x Teuntjen Esselenbroek als eersten en samen met zijn ouders⁴, worden ingeschreven op dit adres, in de 19e eeuw *Braakhekke* genaamd en later *Broekman*⁵.

Volgens het kadaster ging het om een nieuw gestichte woning die in 1856 werd gekocht van Eggink, in de koopakte omschreven als een "lemen keet of bouwvallig klein van leem daargesteld huisje". Helaas kwam de ambitie van de Braakhekkes om zelfstandig te boeren 50 jaar te vroeg, want in 1858 werd de grond al weer doorverkocht aan Jan Brants⁶, die nog tot het einde van de 19e eeuw in de wijde omgeving gronden zou blijven aankopen.

Vanwege een onvolkomenheid in de koopakte van 1856, waardoor alleen Eggink's eigen deel rechtmatig verkocht zou zijn maar niet dat van zijn kinderen⁷, deden de laatsten, inmiddels erfgenamen geworden van de eerste, in 1876 nog een vergeefse poging om het verkochte terug of in ieder geval ruimschoots vergoed te krijgen. De notaris adviseerde Brants echter om "stil te blijven zitten en een afwachtende houding aan te nemen" daar de erven, als ze hun bezit terug wilden krijgen, zouden moeten procederen en ook het ontvangen geld van de verkoop terug moeten betalen, plus de meerwaarde die het huis en de grond inmiddels gekregen hadden. Bovendien zouden ze alleen hun rechten kunnen doen gelden op de helft van het goed. De notaris twijfelde er daarom niet aan dat de erven Eggink de zaak wel zouden laten rusten, en hij kreeg gelijk. Rond 1881 verving Gerrit Jan Braakhekke het huisje nog door een nieuwe woning, maar moest dit in 1893 ook verkopen aan Brants. Alles zou echter toch nog goed komen toen schoonzoon Johan Meulenbrugge de boerderij in 1907 weer terugkocht van de erven Brants. Zoon Gerrit Hendrik Braakhekke was in 1887 al verhuisd naar de *Waninkh.*⁸, maar dochter Gerritjen bleef achter bij haar vader en kreeg in 1896 Johan Meulenbrugge van de *Flier* als echtgenoot. Hun dochter Gerritdina Johanna trouwde in 1925 met mijn oudoom Albert Rossel van *Groot Obbink*⁹, en zij werden op hun beurt weer opgevolgd door Albert jr. x Aaltje Groot Wassink.

1 *Waninkhorst* of *Waninkhof*: Vordenseweg 15 Barchem. In het bevolkingsregister van de gemeente Laren wordt de boerderij in 1851 *Waninkhorst* genoemd, net als in de koopakte van 1886 en in het veilingboekje van de Wildenborch uit 1907.

2 Jan Hendrik Voskamp (*Vorden 1812), afkomstig van de *Halve Wientjesvoort* (Ruurloseweg 79), had na zijn huwelijk in 1845 met Berendina Meulenbrugge (*Vorden 1824, van *Schoolhuis*, Schoolhuisweg 4) eerst enkele jaren gewerkt in Gelselaar en Geesteren) voordat hij zich vestigde op de *Waninkhorst*.

3 Hendrik Eggink woonde op de *Boerstede*, Ruurloseweg 11.

4 Harmen Braakhekke uit Almen x Garritjen Mentink uit Laren. De familie had daarvoor enkele jaren op het in 1842 nieuw gebouwde *Baank* (Wiersserbroekweg 8) gewoond, en daarvoor op de *Knevelshut* (Hamsveldseweg 12 in de Kranenburg).

5 *Broekman*: Schoneveldsdijk 34, Barchem.

6 Jan Brants was de kleinzoon en opvolger van A.C.W. Staring op de Wildenborch.

7 Hendrik Eggink was weduwnaar, waardoor zijn kinderen medeëigenaar waren van de *Waninkhorst*.

8 Zuster Johanna Harmina was in 1877 getrouwd met Teunis Top op *Snijders* (Wildenborgseweg 8 Barchem) en zuster Antjen in 1893 met Johan's broer Jan Willem Meulenbrugge op de *Flier* (Vordenseweg 6A Barchem).

9 *Groot Obbink*: Hilverinkweg 3 Delden.

Om terug te komen op de *Waninkh.*, in september 1879, vlak voor zijn huwelijk met Janna Fokkink¹⁰, had Jan Hendrik Voskamp's zoon Gerrit de woning gekocht van zijn ouders en hij zou nog tot februari 1887 pachter blijven van de grond. Of de Voskamps, om welke reden dan ook, gedwongen waren om hun plaatsje¹¹ aan verpacher Brants te verkopen, of dat ze zich elders konden verbeteren is niet bekend, alleen dat ze naar de *Hogeweide*¹² in Linde verhuisden. In 1915 zouden Gerrit en Janna trouwens, samen met hun inwonende dochter Johanna Berendina x Willem Mennink van *Molendijk*¹³, weer terugkeren naar de Wildenborch, waar laatstgenoemde een nieuwe boerderij¹⁴ had gebouwd.

Het vertrek van de Voskamps was een kans voor buurman Gerrit Hendrik Braakhekke van *Broekman*, die op 22 februari 1887 de pacht kon overnemen en 3 maanden later trouwen met zijn nicht Janna Esselenbroek. Tegen de tijd dat hij bij de verkoop van de Wildenborch in 1907 eigenaar werd van zijn boerderij was Janna hem al lang ontvallen, maar hij hertrouwde in 1909 met Hendrika Berendina Groot Nuelend van *Kranengoor*¹⁵. Reeds overleden in 1929 zou hij de verbouw van het huis in 1932¹⁶ niet meer meemaken, net zo min als de voortzetting van de boerderij door zoon Johan Hendrikus x Johanna Jurriana Koning van *Groot Geltink*¹⁷, Frieda's ouders.

Of er uit het volgende overzichtje geconcludeerd kan worden dat men vroeger de zaken bij voorkeur in familieverband regelde, of dat de gemeenschap zo klein was dat men nauwelijks om elkaar heen kon weet ik niet. Wat wel opvalt is dat de meeste personen op de één of andere manier verwant waren aan de familie Meulenbrugge van *Klein Laar* :

- Jan Hendrik Voskamp van de *Halve Wientjesvoort* x Berendina Meulenbrugge van *Schoolhuis* vestigden zich in 1850 op de *Waninkhorst*, op grond van Hendrik Eggink.
- Berendina Meulenbrugge was een dochter van Albert M. x Jenneken of Janna Regelink. Vader Albert was een zoon van Berend M. x Jenneken Jagers op *Klein Laar*¹⁸, terwijl moeder Jenneken een dochter was van Harmen R. x Jenneken Mennink op *Bokslag*¹⁹. De verwantschap tussen de families Meulenbrugge en Regelink was nauw, want Jenneken's zuster Mechelina en broer Garrit waren getrouwd met Albert's broer Gerrit en zuster Hendrika.
- Jan Hendrik en Berendina's dochter Maria Voskamp trouwde met haar achterneef Gerhard Meulenbrugge van *Schoolhuis* (overgrootvader van de huidige bewoner van de *Valkenhof*²⁰), die niet alleen een neef van zijn schoonmoeder was maar ook van Harmina Regelink, de tweede vrouw van Hendrik Eggink.
- Jan Hendrik en Berendina's zoon Gerrit Voskamp trouwde met Janna Fokkink van *Baank*, die hier met haar ouders was komen wonen nadat de familie Braakhekke naar *Broekman* was vertrokken.
- Janna Fokkink was een tante van Willem Fokkink, die in 1907 met Gerritjen Regelink van *Nijland* (kleindochter van de hiervoor genoemde Garrit R. x Hendrika Meulenbrugge) op *Schependom* kwam.
- De dochter van Gerrit V. x Janna Fokkink heette Johanna Berendina en trouwde met Willem Mennink, resp. de grootouders en oudoom van de huidige bewoners van "Arfman" en *Molendijk*.

---

10 Janna Fokkink kwam van *Baank* (Wiersserbroekweg 8), waar ze met haar ouders in 1853 was komen wonen na het vertrek van de familie Braakhekke naar *Broekman*. Ze brachten de naam *Baank* mee van het gelijknamige erve in Linde, waar ze eerst gewoond hadden. Zie <http://www.oudvorden.nl/boerderijen/lindeseweg-1/lindeseweg-14-detail>

11 Bestaande uit een huis, schuurtje, bijenstal, een zgn.stolten- of zaadbergje, pomp, put, bakoven, 8 perenbomen, 5 pruimenbomen, 1 kersenboom, 7 hazelnoten, 2 walnoten, 26 knotwilgen, 115 beuken (heg) en 75 stuks twijgwaard (of griend: voor het snijden van dunne wilgentwijgen waarmee manden werden gemaakt; de dikkere delen waren geschikt voor het maken van stelen). (Gelders Archief. Archief Huis Wildenborch. Archiefnr. 0441, inventarisnr. 4).

12 *Hogeweide*: Kostedeweg 7. Terug in de Wildenborch werd de familie Mennink-Voskamp nog lang "Hogeweije" genoemd.

13 Willem Mennink was geboren op *Goossenboer* (Wiersserbroekweg 6 Barchem) en in 1887 met zijn ouders op *Molendijk* (Galgengoorweg 19) komen wonen.

14 "Arfman": Wildenborchseweg 21. De boerderij heeft geen naam.

15 Middenwoning van het *Kranengoor*, Mosselseweg 7/9.

16 Henk Braakhekke, pers. comm.

17 *Groot Geltink*: in Linde, zie: <http://www.oudvorden.nl/boerderijen/stapelbroek/stapelbroek-2-detail>

18 *Klein Laar*: Mosselseweg 20.

19 *Bokslag*: Ganzensteeg 9.

20 *Valkenhof*: Vordensebinnenweg 7 Lochem.

- Willem Mennink's moeder Stijntjen Bouwmeester was een nichtje van Wilhelmina Bouwmeester, de eerste vrouw van Hendrik Eggink.
- Harmina Regelink, de tweede vrouw van Hendrik Eggink, was een dochter van voornoemde Garrit R. x Hendrika Meulenbrugge op *Nijland*²¹, een kleindochter van Berend M. x Jenneken Jagers op *Klein Laar* en een nicht van Berendina Voskamp-Meulenbrugge, evenals van Gerhard M., de man van Maria Voskamp.
- De ouders van Harmina Eggink-Regelink waren een broer en zuster van de ouders van Berendina Voskamp-Meulenbrugge, wat de dames verpachter-pachter van *Waninkh.* dubbelnichten maakte.
- De broers Jan Willem en Johan Meulenbrugge van de *Flier* (achterachterneefjes van Berendina Meulenbrugge, Harmina Regelink en Gerhard Meulenbrugge) trouwden met de zusters Antjen en Garritjen Braakhekke van *Broekman*, dochters van Gerrit Jan Braakhekke x Teuntjen Esselenbroek.
- Jan Willem Meulenbrugge bleef met zijn Antjen op de *Flier* en zij werden de grootouders van de huidige bewoonster aldaar.
- Broer Johan Meulenbrugge x Garritjen Braakhekke woonden op *Broekman*, waar ze werden opgevolgd door dochter Garritdina Johanna x Albert Rossel (mijn oudoom), wiens gelijknamige zoon en kleinzoon er nog steeds boeren.
- Gerrit Hendrik Braakhekke, een broer van Antjen en Garritjen, trouwde met zijn nicht Janna Esselenbroek en vestigde zich in 1887 op de *Waninkh.*, waar zij later werden opgevolgd door hun zoon Johan Hendrikus x Johanna Jurriana Koning, en die weer door hun dochter Frieda x Harry te Lindert. Johanna Jurriana Braakhekke-Koning was trouwens een dochter van Berend Hendrik Koning x Johanna Fredrika van Ark en een oudtante van de tegenwoordige bewoner van *Giesenkamp*²².
- De moeder van Albert Rossel heette Aaltjen Lindenschot en was getrouwd met Berend Rossel op *Groot Obbink*. Aaltjen had een gelijknamige nicht (een oudtante van de laatste bewoner van de *Zonnehoek*²³) die tevens haar schoonzuster en buurvrouw was, want getrouwd met zwager Derk Jan Rossel op *Groot Obbinkhof*²⁴. Deze tante van Albert was een dochter van Albert Jan Lindenschot x Jenneken Meulenbrugge en een kleindochter van Gerrit M. x Mechelina Regelink op *Klein Laar*.

Elke gelijkenis met een potje met pieren berust op toeval.

Gerda Rossel

echtpaar Braakhekke-Groot Nuelend en (stief)zoon Gerrit Jan 1909

25

Waninkhof jaren '60

echtpaar Rossel-Meulenbrugge 1925

21 *Nijland*: Nijlandweg 3.

22 *Giesenkamp*: Wildenborchseweg 14.

23 *Zonnehoek*: Nijlandweg 1.

24 *Groot Obbinkhof*: Hilverinkweg 1.

25 Foto's vriendelijk ter beschikking gesteld door Henk Braakhekke.

Gesprek met Harry en Frieda te Lindert.

Het allereerste, wat Frieda tegen me zei, was: "ouder wordende mensen gaan altijd te laat verhuizen naar een onderhoudsvriendelijker plek."

Dat geeft eens te meer aan dat Harry en Frieda enorm blij zijn met de stap die ze in de loop van dit jaar gezet hebben: verhuizen van de Vordenseweg naar de Scholtenhof te Barchem.

Aan de Vordenseweg heeft Frieda haar hele leven gewoond, eerst met haar ouders, die daar een boerderij bestierden en later met Harry en hun eigen kinderen.

Toen het laatste inwonende kind te kennen had gegeven dat hij ging verhuizen, heeft het nog een tijdje gesudderd bij Harry en Frieda en zonder het tegen elkaar uitgesproken te hebben, bleken ze allebei toe te zijn aan de grote stap om te verhuizen.

Frieda, die vrijwel niets aan het toeval wil overlaten, had al een paar huizen op het oog en toen ze samen eens de mogelijkheden in de buurt verkenden, stuitte ze op de Scholtenhof.

Het nemen van de beslissing is één ding, maar de gevolgen zijn natuurlijk niet om uit te poetsen! Als je van je leven nog nooit verhuisd bent en je een groot dubbel woonhuis, met een deel, een grote zolder en grond er omheen met schuren gaat verlaten, dan komt het opruimwerk.....

Dat is een hele klus! In het begin ben je aan het wikken en wegen: bewaren of weggeven en zo ja aan wie, of toch maar gelijk de container in? Als je al die oude herinneringen gaat herlezen, om te kunnen beslissen wat er mee moet gebeuren, dan kom je al snel tot de conclusie dat daar de tijd niet voor is, hoe pijnlijk ook.... Dus noodgedwongen, moet je besluiten om tamelijk rigoureuus te werk te gaan.

Dan komt het moment dat er nieuwe mensen op het toneel verschijnen, die interesse hebben in de boerderij, waar je je hele leven hebt gewoond, lief gehad, getrouwd, kinderen gekregen, gerouwd enz. enz., kortom geleefd.

Toen de stee nog boerderij was in de tijd van Frieda haar ouders, was het land om de boerderij ingericht als bouw en weiland. Harry en Frieda hebben het hele erf aangekleed door en bij alle memorabele gebeurtenissen bomen te planten en een weelderige tuin aan te leggen.

Zouden de nieuwe bewoners wel voldoende eerbied voor al die herinneringen hebben? Dat was in de aanloop naar de verkoop wel een punt van zorg. Inmiddels is die zorg een stuk minder en kunnen zij zich nu geheel wijden aan hun nieuwe onderkomen.

Het huis is knus gelegen aan een hofje. Achter de achtertuin aan de noordkant is een oud beschermend bos, waarin vogels fluiten en eekhoorns over de takken heen en weer roetsjen.

Het bijhouden van de tuin is in vergelijking met de oude situatie een fluitje van een cent. Harry was vroeger ongeveer 4 uur aan het maaien, hier is het in een kwartiertje gebeurd. Het is nog even wennen dat er nu tijd overblijft voor andere zaken.

Frieda kan zich helemaal uitleven in haar hobby: schilderen! Aan de muren veel van haar mooie schilderwerken: vogeltjes, honden portretten enz. enz.

Toen Frieda van school kwam, was er op het kasteel plaats voor een kok. De oude heer en mevrouw Staring hadden de zus van Frieda op het oog. Omdat Frieda dol is op koken en haar zus niet, was zij teleurgesteld, dat zij haar niet vroegen en zei ze tegen haar zus: "ik ga daar koken! Jij niet!" En zo geschiedde. Als kind had Frieda al regelmatig op haar knietjes voor de raampjes van de kasteelkeuken gezeten om de bedrijvigheid daar te bekijken en te fantaseren, dat zij daar in de toekomst zou gaan werken.

De familie Staring had natuurlijk veel contacten met andere adellijke families in de buurt en dat betekende dat Frieda weleens bij anderen ging koken. De oude mevrouw Staring zei: "Jij mag mijn Frieda wel lenen!"

Toen Harry en Frieda trouwden volgde ontslag, in die tijd ging dat nog zo.

Maar Frieda zou Frieda niet zijn als ze daar niet iets op wist. Ze ging niet de boer op, maar de kastelen langs! Zij verzorgde diners bij mensen thuis, die ze thuis voorbereidde.

Er werd niets aan het toeval overgelaten en de voorbereidingen voor de diners moesten altijd anderhalf uur van te voren klaar zijn. Dan ging ze onder de douche, trok schone kleren aan en vertrok uitgerust en wel stipt op tijd naar de locatie.

Op mijn vraag of er nooit iets echt mis is gegaan, was het stellige antwoord: nee! Op één keer na, toen de familie de keuken inkwam bij het rondgeleiden van hun gasten; Frieda was toen net de rijst aan het afgieten en ze was door de situatie zo verrast, dat alle rijst in de gootsteen terecht kwam.... Maar daarom niet getreurd: de rijst vrolijk opgeschept en weer in de pan gedaan! Niemand heeft er iets van gemerkt!

Frieda kan wel een boek schrijven over al haar belevenissen, zoals over de stipte baron, waar je precies om 7 uur moest aantreden. Dat betekende dat Frieda en haar zus, die altijd mee ging, voor de deur stonden te wachten totdat de klok sloeg en dan stipt op tijd op de bel drukten.

Het boek zou dan gaan over de adel, over de lieve mensen, die ze ontmoette, over het bedenken van de gerechten, het bereiden ervan en de tijd die ze daarin stak. Per slot van rekening ben je met de voorbereiding heel veel tijd kwijt en het opeten ervan kost maar een paar uur!

Nee dan schilderen en boetseren, daar gaat ook veel tijd in zitten, maar het resultaat is in ieder geval blijvend.

Harry en Frieda genieten van hun nieuwe stek en zijn erg blij dat zij de stap hebben gezet.

Ze blijven betrokken bij de Wildenborch, waar Frieda met veel plezier diverse bestuurlijke functies heeft vervuld.

Ze hopen nog lang in goede gezondheid de ontwikkelingen in de buurt te blijven volgen en er enthousiast deel van te blijven uitmaken.

Marianne Been

Berta Winkels in 't Talma in Laren

Sinds 8 december 2015 woont mijn moeder in 't Talma in Laren. Achter de oude melkfabriek. 't Talma is een onderdeel van Stichting Marga Klompé. Ze heeft een twee kamer appartement. Dat bestaat uit een huiskamer met een keuken, de slaapkamer en de badkamer. Ook kan ze gebruik maken van een gezamenlijke huiskamer.

Ze stond vorig jaar op de wachtlijst van de Hoge Weide. In november kwam de vraag of ze ook op de wachtlijst wilde voor 't Talma. Die lijst was korter. Dat wilde ze wel. Een week later kreeg ik het bericht dat ze per 8 december al naar Laren kon verhuizen. Er was zelfs nog keuze uit twee appartementen. Naast de voordeur met uitzicht op de parkeerplaats of aan het einde van de gang met uitzicht op de tuin. Het is natuurlijk de woning geworden met uitzicht op de tuin! Samen met mijn vader en mijn man Gerrit hebben we haar kamer ingericht met haar eigen spullen uit de Wildenborch. Het was in het begin wel wennen voor mijn moeder. En natuurlijk ook voor mijn vader. Jarenlang zijn ze samen geweest en nu wonen ze apart.

Mijn moeder woont samen met nog 5 mensen in groepswooning 1. Dat is een afdeling voor mensen met lichamelijke problemen. Het is de bedoeling dat het leven dat men had voordat men in 't Talma kwam wonen zo veel mogelijk wordt voortgezet. Met behulp van de verzorging, maar ook van familie, burens, vrienden en mantelzorgers. Dat lukt goed! Mijn moeder komt van oorsprong uit Bathmen. Haar vriendinnen en familieleden, die daar nog wonen, komen regelmatig op bezoek. Laren is voor hen lekker dichtbij. Ik ga zelf elke dinsdagavond met onze

dochter Anna. En op vrijdagochtend ga ik ook. Dan doen mijn moeder en ik samen boodschappen in Laren. Gerrit gaat op zondagavond met mijn vader en mijn neef Arnold gaat meestal op zaterdagavond. De overige dagen gaat mijn vader naar mijn moeder. Mijn oom en tante uit Vorden fietsen ook regelmatig naar Laren. Ook de burens uit de Wildenborch nemen mijn vader nog wel eens mee naar Laren. Scheelt hem alweer een fietstocht of tractor ritje!

In het begin van de week wordt overlegd wat er de hele week wordt gegeten. De boodschappen worden besteld bij de Plus. Die zit vlak bij 't Talma. Mijn moeder helpt met het samenstellen van het menu, ze schilt aardappelen en maakt groenten klaar. Ook vindt ze het leuk om degene die mag koken te adviseren. Ze vond de huiskamer in het begin wel gezellig maar ze miste nog wat. "A'j d'r noe wat plantjes neer zet, is ut veel gezelliger" Prima plan vond de verzorging. Bloemist Wijnbergen werd gebeld en er werden planten uitgezocht. De bewoners denken actief mee over allerlei zaken. En er kan ook veel in overleg. Anna heeft cupcakes gemaakt in de gezamenlijke huiskamer, de vrouw van mijn moeders buurman helpt wel eens koken. Ik heb al eens een bloemschik middag verzorgd. Mijn vader heeft in het voorjaar gesproken met de tuinman van 't Talma. Het gesprek kwam op dahlia's. Mijn vader had nog knollen over en heeft die meegenomen naar Laren. De tuinman heeft de knollen in de tuin geplant en nu bloeien de dahlia's. Kan mijn moeder kijken naar bloemen uit de Wildenborch! Er komt nog wel meer uit de Wildenborch richting Laren. Bessen, kalebassen en walnoten. Alles wordt verdeeld onder de bewoners, verzorging en vrijwilligers.

Mijn moeder heeft het prima naar haar zin in 't Talma, de verzorging is goed. Natuurlijk mist ze haar eigen huis. Daarom halen we haar regelmatig op. Kan ze weer zelf koken en kijken hoe het gaat met de dieren en de tuin. Bezoek vindt ze ook leuk. 's Ochtends vanaf 10.30 uur, 's middags vanaf 15.30 uur en 's avonds vanaf 19.00 uur.

Erna Otten-Winkels

Adres:
Berta Winkels:
't Talma, Groepswooning 1, kamer 6
Heuvelstraat 1a
7245 AT Laren Gld.

Opening nieuw seizoen WVC

Op donderdag 27 oktober was de eerste avond van alweer het 11^e seizoen WVC. Deze avond is er gevierd dat de WVC alweer 10 jaar bestaat. Met een lekkere WVC Petit four van bakker ten Broeke bij de thee en koffie begon de avond. Eerst was er de gelegenheid om eens lekker bij te kletsen met alle dames. Heel belangrijk!

Daarna opende Gerda de avond. Ze maakte het programma bekend en heette de gast van deze avond welkom. Dat was Henk Meulenbrugge. Henk heeft ons een selectie laten zien uit zijn enorme dia collectie. Voor de pauze dia's uit Wildenborch, Laren en omstreken. Hier zaten prachtige plaatjes bij van Gerhard en Hanna Meulenbrugge. De ouders van Henk. Ze waren aan het rogge maaien en aardappels poten. Ook was er een verslag van de geboorte van een kalf bij de familie Winkels. Met daartussen ook nog een foto van een kleine Erna die niet op de foto wilde... Henk vond het jammer dat hij vroeger niet zoveel foto's heeft gemaakt tijdens het koeien melken en andere dagelijkse zaken rondom de boerderij. Die dingen waren toen heel gewoon en foto's maken was toen nog heel erg prijzig. Ook liet hij dia's zien van kasteel de Wildenborch en van het oude Schoolhuis. Het huis stond waar nu de familie Kruisselbrink woont. Voor velen heel herkenbaar. Mijn oma is daar geboren. Daarna volgden een aantal natuurfoto's. Vogels, paddenstoelen, rupsen, vlinders en heel lief klein reekalfje. En op mijn verzoek natuurlijk ook veel koeien! Na de pauze konden we kijken naar het mooie Zwitserland waar Claudine, de vrouw van Henk vandaan komt. Prachtige bergen met sneeuw, veel bloemen en hoera, weer koeien. De tocht van de koeien van de Alpenwei naar de boerderij. Koeien met grote bellen en een versierde hoofdtooi. (Het leek net alsof ze een kleine kerstboom op de kop hadden) En foto's van Zwitserse boerderijen. Met inderdaad hout en geraniums! Prachtige foto's van de Mont Blanc en van een bergbeklimmer die tot zijn 93^e nog diverse malen bergen heeft beklommen. Dit was slechts een fractie van de duizenden dia's die Henk heeft gemaakt. Ik ben 2 avonden bij hem en Claudine op bezoek geweest om een keuze te maken uit al die mooie foto's.

De volgende keer (24 november) komt Mirte Kreunen uit Vorden bij ons een workshop soap & salt verzorgen. Ik hoop dat er dan net zoveel dames komen als op deze startavond!

Erna Otten-Winkels

Het WVC bestuur:

v.l.n.r. Henriëtte,
Jojanneke, Gerda, Erna,
(Alma ontbreekt)

Sinterklaas kwam het kasteel binnen op z'n paard ....

Toen ik (Bertus Wiltink) ongeveer 8 jaar was, mocht ik samen met mijn oudere broers Herman en Jan naar het kasteel voor het Sinterklaasfeest. Het was oorlogstijd en in het kasteel woonden tijdelijk een heel aantal dames uit Den Haag.

Meneer en mevrouw A. Staring woonden zelf in die tijd in het koetshuis. Ik denk dat wij mochten komen omdat we elke dag, voor schooltijd, melk naar het kasteel en het koetshuis brachten. Spannend voor ons als kinderen die Sinterklaas nog nooit gezien hadden.

Hij kwam op z'n paard. Geen witte schimmel wat ons altijd verteld was, maar op een bekend paard. Het mooie paard van buurman Bannink van de Nijlandweg. Wij zaten in de grote tuinkamer en konden door de hal naar buiten kijken. We dachten dat Sinterklaas zou afstappen, maar hij bleef op het paard zitten en kwam de hal binnen.

Hoe de avond verder is verlopen weet ik niet meer, maar wat ik me nog goed herinner is dat het paard door de vloer stapte. Er kwam een grote barst in de marmeren vloer. Deze barst zit er nog steeds, nu al meer dan 70 jaar.....

Postvak In

- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

“Het Gat”, wat is daar nu weer loos

Ik heb een rare gewoonte en daar wil ik jullie als Wildenborchers toch graag deelgenoot van maken. Zoals jullie misschien al weten blaas ik ook Midwinterhoorn. Een mooie traditie die hier in de Wildenborch helaas bijna is uitgestorven.

Ik heb jaren met Spaanse bemanningen gewerkt en die vierden altijd precies, *puncto*, om 00.00 uur in de Kerstnacht de geboorte van het Kindeke Jezus.

Groot feest daarna, vooral als we in Rotterdam binnenlagen, met vuurwerk, speenvarken (leitao), osso-buco, mandarijnen en wijn. Ik vond dat altijd heel erg apart, mooi en ook erg symbolisch.

Die traditie ben ik vanaf vorig jaar op mijn manier met mijn midwinterhoorn voort gaan zetten. Zo blaas ik in de Kerstnacht precies, *puncto*, om 00.00 uur, heel erg zachtjes richting Polsteeg op mijn midwinterhoorn. Dus ook richting ‘Het Gat’.

Heel erg zachtjes omdat anders de overkant van de hele Kapelweg wakker wordt, want je hebt zo maar ‘praat’ in de Wildenborch.

Vorig jaar werd dat middernachtelijk blazen afgestraft door een gruwelijke kaakontsteking waardoor ik de hele adventstijd niet meer kon blazen. Een boos voorteken??

Maar vreemd, ik blies dus heel stilletjes lange lage tonen, krek na het slaan van het uurwerk van het Kasteel, *puncto* middernacht, om de geboorte van het Kindeke Jezus aan te kondigen.

Dit soort blazen valt niet mee weet een ieder die een blaasinstrument bespeelt. Daar heb je veel amazuur voor nodig. Een soort blazers-uthoudingsvermogen voor de lippen is dat. Dat rare woord komt van het Franse woord embouchure met dezelfde betekenis.

Maar dit terzijde.

Ik stond dus met veel amazuur, dank zij vaak oefenen in de oude voormalige bedstee, te blazen toen ik dacht hierachter bij ‘Het Gat’ wat raars te horen. Het leek, ook heel zachtjes, op gerammel met klokken. Ik denk het even gehoord te hebben maar toen kwam helaas het laatste afgeladen vrachtvliegtuig van Schiphol naar Singapore over en kon ik het rare geluid niet meer horen.

Aankomende Kerstnacht begin ik wat eerder, stop even *puncto* 00.00 uur en blaas dan weer even. In de hoop dat ik dat rare geluid dan toch weer kan horen.

Mij schoot een essay van Neerlandicus Wim Wijnands te binnen waarin hij tijdens een voordracht die ik met hem deed over A.C.W. Staring, vertelde over de Jaromir cyclus.

Jaromir was een armlastige student die zich in Praag voor de Duivel uitgaf. Daar houdt de Duivel niet van dus die nam in Lochem en in Zutphen wraak op de inmiddels tot monnik verheven Jaromir.

Wim Wijnands bestempelde de dichter als volgt, en ik quote (zoals dat heet) hem met toestemming:

“Het is aardig om vast te stellen dat Staring met al zijn nuchterheid en z'n ironische benadering van allerlei vormen van bijgeloof, er toch zelf voor gezorgd heeft dat enkele van die fantastische volks-verhalen een schijn van geloofwaardigheid kregen. Als je vandaag de dag de Librije van de Sint Walburgiskerk in Zutphen bezoekt, zal de gids je de afdrucken van duivelspoten in de vloertegels laten zien. Die komen

rechtstreeks uit Starings ‘Jaromir te Zutphen’, waar Jaromir een uiteraard onaangename ontmoeting met de duivel heeft, die de gedaante van een kwaad-aardige hond heeft aangenomen. Als je dat verhaal niet gelooft, moet je maar eens goed kijken naar .....*dat sporen van hondstappen waarmee de vloer ‘t gebeurde aan ‘t nageslacht zal klappen*. Unquote.

Google maar naar Jaromir en lees het hele verhaal. Het begint in Praag, daarna Lochem en eindigt in Zutphen. Maar was het daarmee helemaal ten einde? Ik ben bang van niet.

Want dat rare geluid hierachter.....

Jaromir kwam jaren later, na het avontuur in Praag waar hij de Duivel had getard, in Lochem. De Duivel neemt wraak op Jaromir die intussen franciscaner monnik is geworden. Hij komt terug van zijn vele reizen en komt hoog te paard gezeten, door de poort de stad binnen. Daar hoort hij de klokken luiden. Ze waren echter nieuw en waren nog niet gewijd. Jaromir vervloekt de klokken maar vergeet de klepels ook te vervloeken. De Duivel, die hierop gewacht heeft, kwakt de klepels op z'n kale kop, vanaf grote hoogte, wat hem bijna het leven kost. De klokken kwamen middels de Duivel terecht in twee poelen, die sindsdien de Duivelskolken heten. Ieder jaar, *puncto 00.00 uur* met Kerst luidt de Duivel de klokken daar onder water.

Maar....ik ben daar een paar keer gaan luisteren *puncto 00.00 uur*, maar hoorde helemaal niets.

Maar..... Die kolken zijn helemaal verland! Op een heel klein modderpoeltje na waar echt geen klokken in passen. Laat staan met de Duivel er nog bij. Zou het soms kunnen zijn dat ze verhuisd zijn met de Duivel er bij naar 'Het Gat' hierachter? Uit boosheid, omdat waarschijnlijk de Lochemers die poelen daar niet hebben **durven** uit te baggeren?

Want je moet de Duivel niet tarren!

Ons 'Gat' is groot en diep genoeg voor de klokken van Lochem inclusief de Duivel.

Het kan zo maar zijn dat ik hem met mijn wondermooie en fluweelzachte hoorngeluid allemachtig heb getart! Hij zou zo maar eens een bloedhekel aan dat prachtige geluid kunnen hebben. Want de Duivel houdt alleen van slecht en lelijk. En ook al helemaal niet van Cultuur en Schoonheid. Dit jaar ga ik het *puncto* middernacht weer proberen waarbij ik hoop dat ik als wraak weer geen kaakontsteking krijg maar wel dat ik dat rare geluid weer hoor.

Als dat inderdaad zo is bel ik natuurlijk geen 112, geen radio 1, geen BNR, geen televisie-kwaakprogramma's etc. Misschien wel AchterhoekFM. Dan blijft het tenminste onder ons.

Maar jullie horen het natuurlijk wel!

PS: *Puncto* betekent eigenlijk 'griezelig precies'. Zo omschrijft ACW dat in zijn Jaromir te Lochem-verhaal.

Landrot

